

KAS TEADSID, ET....

- Iga minut kasutatakse maailmas vähemalt 1 miljon kilekotti. Aastas kasutab üks inimene keskmiselt 300 kilekotti. Kilekoti keskmine kasutusiga on umbes 12 minutit.
- Üle 50% toodetest pakendatakse Euroopas plastpakenditesse, sellest 46% puhul on tegemist kilega ja 27% puhul plastpudelitega. Ülejäänud on muu plast – nt karbid ja vahtplast.
- Kui kõiki plastpakendeid (kilekotid, plastpudelid jne) ei visataks segaprügisse, vaid saadetaks korduvkasutusse, hoiaksime kokku ligi 30% maailma praegusest naftakasutusest ning vähendaksime oluliselt kasvuhuonegaaside teket.
- Umbes kolmandik poest ostetud toidust visatakse ära. Suur osa sellest jõuab prügimäele, kus see tekitab ohtlikku kasvuhuonegaasi metaani.
- Ühe tonni ajalehepaberi ümbertöötlemine säästab umbes ühe tonni puitu. Ühe tonni printeri- või kooapiapaberi ümbertöötlemine säästab veidi üle 2 tonni puitu (kõrgema kvaliteediga paberi tootmiseks kulub rohkem puitu).
- Umbes 2 miljardit inimest (umbes kolmandik) elab tingimustes, kus nad saavad kasutada maksimaalselt 20 liitrit vett päevas. Keskmine Euroopa pere kasutab 300–400 liitrit puhast vett päevas.
- Kuni 6000 ühekordset mähet kulub ühele lapsele 3-aastaseks saamiseni. See on umbes 1 tonn kasutatud mähkmeid lapse kohta!
- Umbes 40% maailmamerest (umbes neljandik kogu maakera pinnast) on prügiga kaetud. Suurim “ujuv prügimägi” asub Vaikses ookeanis Hawaii saarestiku lähistel ning on 680 tuhat ruutkilomeetrit suur. See on suurem kui Prantsusmaa!

- Pikaajalise toote eelistamine lühiajalisele on alati ökoloogilisem. Kuigi näiteks kvaliteetsete kingade tootmiseks kulub rohkem loodusvarasid, on nende ostmine vastupidavust arvestades siiski kasulikum. Kui jagada tootmiskulud ühe kasutusaasta kohta, siis kulub lühiajalisele kingapaarile 7,3 kg ja kvaliteetsemale paarile 3,9 kg tahkeid loodusvarasid.
- Raamatukogu külastamine on keskkonnasõbralik ja peaaegu tasuta toiming võrreldes uue raamatu ostmisega. Raamatukoguraamat kulutab ühe lugemiskorra kohta vaid umbes 0,1 kg tahkeid loodusvarasid. Uuena ostetult kulutab see 6 kg tahkeid loodusvarasid.
- Taastöödeldavate materjalide kasutamine vähendab oluliselt loodusvarade tarbimist. Näiteks ühe ruutmeetrise kaltsuvaiba valmistamiseks kulub 4 kg tahkeid loodusvarasid. Sama suure vaiba valmistamiseks esmatöödeldud puuvillast kulub aga 30 kg.
- 40 cm pikkuse alumiiniumfooliumiriba tootmiseks kulub 122 g tahkeid loodusvarasid, sama pikale plastkilele aga vaid 2,7 g. Kui pakid toidu värskena hoidmiseks kilesse, siis oled ökoloogiliselt 45 korda säästlikum kui alumiiniumfooliumi kasutades.
- Iga kasutuskorra kohta kulub paberkotile 630 g ja kilekotile u 70 g taastumatuid loodusvarasid. Riidest koti valmistamiseks kulub ainult 6 g taastumatuid loodusvarasid kasutuskorra kohta.
- Kui kasutada puhastamiseks ühekordselt kasutatavaid lappe, koguneks neid aastas kokku 9 miljonit tonni! Kasutades tolmulappi või kaltsu, hoidud sa sellise jäätmemäe tekitamisest ja võtad kasutusse ka midagi vana, mille muidu ära viskaksid.

Kui palju tekitab jäätmeid iga allpool nimetatud asja tootmine?

- 1 kg alumiiniumi – **5 kg**
- Hambahari – **1,5 kg**
- Kohvimasin – **298 kg**
- Mobiiltelefon – **75 kg**
- Arvuti – **1500 kg**
- Kuldsõrmus – **2000 kg**

Allikas: Bioneer.ee, killerkott.org, puhasehu.paabel.ee, taaratark.ee, uuskasutus.ee jt koduleheküljed.